

PRITARTA
Vilniaus miesto savivaldybės tarybos
2020 m. Balandžio 16 d.
sprendimu Nr. 1-465

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I SKYRIUS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra kontrolės ir audito institucija, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

Tarnybos veiklos ataskaita parengta ir teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Savivaldybės tarybos veiklos reglamentu ir Tarnybos nuostatais.

Tarnyba, įgyvendindama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, atlieka finansinius, veiklos ir teisėtumo auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonėse. Auditoriai audituojamam subjektui pateikia rekomendacijas, padedančias tobulinti veiklą (sutaupyti lėšų, sumažinti išlaidas, gerinti veiklos kokybę, stiprinti valdymo, administracinius ir organizacinius procesus).

Tarnyba 2019 metais įvykdė visas veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis bei Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto papildomai pavestą atlikti statybos leidimų išdavimo vertinimą. Atliktas audito darbas apėmė ir Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo atitikties įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams vertinimą, Savivaldybės turto valdymo ir naudojimo teisėtumo vertinimą, Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kurį sudarė 459 subjektų biudžeto vykdymo ataskaitos, duomenų vertinimą bei Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, į kurį įtrauktos 325 subjektų finansinės ataskaitos, duomenų vertinimą. Tarnyba parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai visas sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių, metinių ataskaitų, turto, įskaitant lėšas, valdymo ir naudojimo, koncesijos sutarties „Daugiafunkcis sveikatinimo, švietimo, kultūros ir užimtumo skatinimo kompleksas“ projekto vertinimo, garantijos suteikimo UAB „Vilniaus apšvietimas“ paskolai gauti Vilniaus gatvių apšvietimo elektros tinklų modernizavimo projektui įgyvendinti.

Tarnyba, siekdama, kad Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai pateiktų teisingus duomenis metinių finansinių ataskaitų rinkiniuose, o Savivaldybė – konsoliduotųjų metinių finansinių ataskaitų rinkinyje, analizavo Savivaldybės administracijos ir kitų Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų turto, finansavimo, įsipareigojimų ir kitus duomenis, vertino juos pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir teikė siūlymus nustatytiems trūkumams šalinti. Audito procedūros buvo atliktos 50 subjektų, parengtos atliktų užduočių ataskaitos ir išvados, jos pateiktos teisės aktų nustatyta tvarka.

Tarnyba ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė (toliau – Valstybės kontrolė) pagal bendradarbiavimo susitarimą atlieka bendrą Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo auditą. Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo auditas apima klausimus, ar Savivaldybėje nekilnojamojo turto valdymas planuojamas siekiant tenkinti visuomenės interesus, ar nekilnojamas turtas valdomas, naudojamas ir juo disponuojama laikantis turto valdymo principų, ar Savivaldybė turi informaciją apie valdomą nekilnojamąjį turtą.

Susistemintos rekomendacijos audituotiems subjektams buvo pateiktos šiose ataskaitose:

- *dėl Savivaldybės konsoliduotų ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ir turto naudojimo:*
 audito ataskaitoje Nr. R-05-4 „Vilniaus miesto savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, turto valdymo teisėtumo vertinimas“;
- *dėl Savivaldybės dalyvavimo viešosiose įstaigose, kuriose Savivaldybė neturi balsų daugumos: ar dalyvavimas užtikrina efektyvią jų veiklą ir duoda naudą visuomenei:*
 audito ataskaitoje Nr. R-05-6 „Ar Savivaldybės dalyvavimas viešosiose įstaigose, kuriose Savivaldybė neturi balsų daugumos, užtikrina efektyvią jų veiklą“;
- *dėl Savivaldybės biudžetinių įstaigų metinių ataskaitų duomenų, sudarytų sandorių:*
 ataskaitoje Nr. R-05-3 „Savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro 2018 metų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas“; ataskaitoje Nr. R-05-2 „BĮ Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo pensiono finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas“
- *dėl Savivaldybės viešųjų įstaigų administravimo veiklos vertinimo ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu ir veiklos tobulinimo galimybių:*
 audito ataskaitoje Nr. R-05-1 „VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ administravimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu“;
- *dėl beviltiškų skolų Savivaldybės biudžetinėse įstaigose vertinimo:*
 audito ataskaitoje R-05-9 „Savivaldybės biudžetinių įstaigų beviltiškų skolų atitikimo teisės aktų reikalavimams vertinimas“;

- *dėl Savivaldybės turto ir lėšų panaudojimo efektyvumo:*
ataskaitoje Nr. R-05-7 „Ar pasiekti tikslai ir efektyviai panaudotos lėšos, įrengiant aikšteles „Statyk ir važiuok“;
- *dėl Savivaldybės administracinių paslaugų teikimo:*
ataskaitoje Nr. R-07-8 „Ar statybos leidimų išdavimas vykdomas pagal teisės aktų reikalavimus“;
- *dėl turto inventorizavimo Savivaldybės biudžetinėse įstaigose.*

Atsižvelgdama į Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleistų Tarptautinių audito standartų (toliau – Tarptautiniai audito standartai) reikalavimus, Tarnyba formuoja tokią veiklos politiką, kuri leistų pasirinkti tinkamą audito strategiją, laiku įvykdyti suplanuotas užduotis, užtikrintų valstybinio audito reikalavimus atitinkančią audito kokybę. Visų atliktų auditų rezultatai buvo pristatyti ir apsvarstyti Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete. Ataskaitų susistemintos rekomendacijos buvo teikiamos vykdyti Savivaldybės administracijos direktoriui ir Savivaldybės įstaigų vadovams. Kas pusmetį rekomendacijų įgyvendinimas apibendrinamas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui.

Siekiant didesnio Tarnybos veiklos viešumo ir veiksmingumo, visi atlikto audito darbo rezultatai (ataskaitos, išvados) yra pateikiami Tarnybos interneto svetainėje www.vilniuskontrolė.lt.

Ataskaitoje vartojamų santrumpų sąrašas:

LR – Lietuvos Respublika.

BĮ – biudžetinė įstaiga.

SĮ – Savivaldybės įmonė.

VŠĮ – viešoji įstaiga.

VSAFAS – Viešojo sektoriaus apskaito ir finansinės atskaitomybės standartas.

II SKYRIUS

TARNYBOS VEIKLOS APLINKA, VEIKLOS ORGANIZAVIMAS BEI VEIKLOS REZULTATAI

Tarnybos strateginiai tikslai – didinti audito poveikį siekiant užtikrinti audituojamų subjektų veiklos efektyvumą, tobulinti darbuotojų profesinę kompetenciją. Tarnybos veiklos prioritetai – kokybiškas audito atlikimas ir jo poveikio stiprinimas.

Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Audito ataskaitų ir išvadų pagrindu inicijuojamas nustatytų trūkumų

svarstymas, atitinkamų poveikio priemonių taikymas, trūkumų pašalinimas. Šiomis priemonėmis siekiama skatinti įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovus sistemingai gerinti darbo ir valdymo kokybę, stiprinti vidaus kontrolę, didinti veiklos efektyvumą.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis, Tarptautiniais audito standartais, Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos standartais. Tarnybos veiklos išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Tarnybos 2019 metų veiklos planas buvo patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. B-01-14 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019 metų veiklos plano tvirtinimo“. Tarnybos veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją. Tarnybos 2019 metų veiklos planas buvo sudarytas ir patvirtintas įstatymo nustatytais terminais, nustatyta tvarka pateiktas Valstybės kontrolei ir Savivaldybės administracijos Vidaus audito skyriui.

Tarnybos veiklos plane numatyti darbai buvo suplanuoti taip, kad būtų įgyvendinti uždaviniai, nustatyti Tarnybos nuostatuose, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

Tarnybos veiklos planas apėmė Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės administravimo subjektų išorės finansinį, teisėtumo ir veiklos auditą; Savivaldybės turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo kontrolę; išvadų, reikalingų Savivaldybės tarybai sprendimams priimti, pateikimą, Savivaldybės viešojo administravimo subjektų administracinės veiklos kokybės ir efektyvumo vertinimą, prevencinių priemonių, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų audito metu nustatyti teisės aktų pažeidimai, vykdymą ir kitas kontrolės funkcijas.

Savivaldybės kontrolieriaus ir Tarnybos valstybės tarnautojų tarnybos santykių teisiniai pagrindai nustatyti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme. Tarnybai Savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 17 d. sprendimu Nr. 1-60 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės valdymo ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos struktūros tvirtinimo“ buvo nustatyta 17 pareigybių. Tarnybai pagal patvirtintą sąmatą 2019 metais buvo numatyta skirti 466,6 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų, 2019 metais panaudota – 464,8 tūkst. Eur, sutaupyta 1,8 tūkst. Eur.

Tarnybos vidaus administravimo, audito veikla buvo organizuojama ir kontroliuojama leidžiant Savivaldybės kontrolieriaus įsakymus ir, vadovaujantis patvirtintu veiklos planu, pavedant atlikti auditą ir kitas užduotis. Tarnybos vidaus tvarkos užtikrina, kad auditai būtų atliekami objektyviai ir nešališkai. Tarnyboje sukurta auditų kokybės užtikrinimo sistema, ji skirta garantuoti atliekamų auditų kokybę ir

atitiktą taikomiems standartams ir teisės aktų reikalavimams. Auditų kokybės užtikrinimo sistemą sudaro auditų priežiūra ir peržiūra. Didelis dėmesys skiriamas Tarnybos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui. Tarnyboje yra rengiami ir darbuotojų vidiniai mokymai, sudaryta nuolat veikianti darbo grupė metodinei pagalbai Tarnybos darbuotojams teikti.

Visos Tarnybos atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo pateiktos Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui ir audituotiems subjektams. Visų atliktų auditų rezultatai buvo pristatyti ir apsparstyti Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete.

Tarnybos 2019 metais atliktų auditų rekomendacijos įgyvendinamos su audituojamais subjektais suderintais terminais. Tais atvejais, kai rekomendacijos buvo įgyvendintos iš dalies ar neįgyvendintos, vertinamos rekomendacijų neįvykdymo priežastys ir esant poreikiui atliekamos audito procedūros rekomendacijų įgyvendinimo poveikiui nustatyti, peržiūrimi jų įvykdymo terminai. Siekdama didinti Tarnybos veiklos veiksmingumą, stebėti ir stiprinti audito poveikį, atskaitingumą už vykdomos veiklos rezultatus, Tarnyba nuolat vykdo audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną. Kas pusmetį rekomendacijų įgyvendinimas apibendrinamas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui svarstyti. Ataskaitų apie rekomendacijų įgyvendinimą duomenys atvaizduojami ir metinėje Tarnybos veiklos ataskaitoje.

III SKYRIUS TARNYBOS AUDITO IR KONTROLĖS VEIKLOS REZULTATAI

Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, turto ir lėšų valdymo teisėtumo audito rezultatai

Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų, turto ir lėšų valdymo teisėtumo auditas buvo atliktas siekiant įvertinti Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, taip pat įvertinti turto, įskaitant Savivaldybės biudžeto lėšas, valdymo ir disponavimo juo teisėtumą ir jo naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Įvertinus Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, buvo nustatyti Savivaldybės konsoliduotųjų finansinės būklės ataskaitos (finansavimo sumų, finansinių įsipareigojimų, ilgalaikio materialaus turto, rezervų, biologinio turto straipsnių), grynojo turto pokyčių ataskaitos (tikrosios vertės rezervo likučio straipsnio) duomenų iškraipymai, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose, nes: netikslios finansavimo sumos iš kitų šaltinių; neteisingai apskaityti finansiniai įsipareigojimai; dalis gatvių savivaldybėje neapskaityta; ne visoms kultūros vertybėms atliktas perkainavimas; biologinio turto grupėje neapskaityti Vilniaus miesto parkai ir skverai.

Įvertinus Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumą, buvo nustatyti Savivaldybės Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (vietinių rinkliavų straipsnio), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (infrastruktūros ir kitų statinių įsigijimo, gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio ir materialiojo turto paprastojo remonto išlaidų straipsnių) duomenų iškraipymai, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose, nes: Savivaldybės biudžeto pajamose apskaitytos ne visos iš vietinės rinkliavos už naudojimąsi mokamomis transporto priemonių stovėjimo vietomis ir aikštelėmis gautos pajamos; neteisingai apskaitytos išlaidos gatvių apšvietimo įrengimui. Neparengti 234 Vilniaus miesto ugdymo įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamieji raštai.

Įvertinus Savivaldybės turto, įskaitant Savivaldybės biudžeto lėšas, valdymo ir disponavimo juo teisėtumą ir jo naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, buvo nustatyta, kad lėšos sporto klubams buvo skiriamos ir naudojamos nesilaikant nustatytų reikalavimų; lėšos už parduotus valstybinės žemės sklypus (264,9 tūkst. Eur) buvo naudojamos ne pagal paskirtį; nepasirengta Vilniaus miesto kaimynijų teritorijų atnaujinimo programos vykdymui; įgyvendintos ne visos Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo strategijoje numatytos efektyvaus nekilnojamojo turto valdymo priemonės.

Atlikus auditą nustatyti dalykai sudarė pagrindą pareikšti sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio. Atsižvelgiant į ataskaitoje nurodytus dalykus, buvo pateiktos rekomendacijos Savivaldybės administracijai ir asignavimų valdytojams. Šios rekomendacijos įgyvendintos arba įgyvendinamos nustatytais terminais, neįgyvendinta rekomendacija dėl projektui „Dumblo apdorojimo įrenginiai Vilniaus nuotekų valykloje“ panaudotų lėšų teisingo apskaitymo, siekiant teisingai apskaityti išankstinių apmokėjimų sumas. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas: teisingi duomenys Savivaldybės konsoliduotuose ataskaitose, efektyvesnis Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymas ir naudojimas.

Tarnybos atliktų veiklos, teisėtumo auditų rezultatai

Viešųjų įstaigų įstatyme įtvirtintas įstaigų veiklos tikslas – vykdyti visuomenei naudingą veiklą. Atstovaudama Savivaldybei, dalininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija turi veikti Savivaldybės ir įstaigos naudai, laikydamasi turto valdymo, naudojimo ir disponavimo principų. Tarnyba atliko veiklos auditą siekdama įvertinti Savivaldybės dalyvavimo viešųjų įstaigų, kuriose Savivaldybei priklausančio kapitalo dalis yra mažesnė kaip 50 procentų, valdyme tikslingumą ir naudą visuomenei. Savivaldybės

administracija įgyvendina Savivaldybės turtines ir neturtines teises 36 viešosiose įstaigose, kuriose jai priklausančio kapitalo dalis mažesnė negu 50 proc. arba lygi.

Atlikus auditą buvo nustatyta, kad Savivaldybės dalyvavimas viešųjų įstaigų valdyme ne visais atvejais užtikrina jų efektyvią veiklą ir duoda naudą visuomenei. Tai lemia šie trūkumai: nesuformuota Savivaldybės politika dėl dalyvavimo viešųjų įstaigų veikloje; dalyvaujant viešųjų įstaigų valdyme ne visais atvejais užtikrinama efektyvi jų veikla; dalyvavimas viešųjų įstaigų veikloje neduoda maksimalios naudos visuomenei: daugeliu atvejų nėra užtikrinamas tinkamas Savivaldybės turtinių ir neturtinių teisių atstovavimas viešosiose įstaigose, dalis viešųjų įstaigų neteikia viešųjų paslaugų miesto gyventojams, viešųjų įstaigų interneto svetainėse trūksta informacijos apie veiklos tikslus, planus, siektinus rodiklius ir jų įgyvendinimą, teikiamas paslaugas, mokamų paslaugų kainas, vykdomus projektus ir finansų valdymą, kitų duomenų, kurie svarbūs visuomenei, nes dalis įstaigų neturi interneto svetainių arba jos neaktyvios, patalpinta informacija neatnaujinama, todėl visuomenė negauna tikslios informacijos apie jų vykdomą veiklą, teikiamas paslaugas, ribojamas paslaugų pasirinkimas.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) audito ataskaitoje Savivaldybės administracijai siūlė:

- Parengti Savivaldybės tapimo viešųjų įstaigų dalininke politiką, kurioje numatyti dalyvavimo viešosiose įstaigose kriterijus, prioritetinius veiklos tikslus.
- Inicijuoti sprendimų priėmimą dėl tikslingumo likti viešųjų įstaigų, kurios neatlieka savivaldybės funkcijų, neteikia finansinių ir veiklos ataskaitų, kvietimų dalyvauti visuotiniuose dalininkų susirinkimuose, dalininke.
- Inicijuoti sprendimų priėmimą dėl viešųjų įstaigų, nevykdančių veiklos, likvidavimo.
- Inicijuoti sprendimų priėmimą dėl viešųjų įstaigų veiklos kriterijų, paslaugų kainų nustatymo, veiklos strategijų ir planų tvirtinimo, informacijos, kuri turi būti pateikta visuomenei apie jų veiklą, nustatymo.
- Inicijuoti Turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose taisyklių patikslinimą įpareigojant atsakingus asmenis periodiškai atlikti viešųjų įstaigų vykdomos veiklos analizę ir numatant atliktos analizės rezultatų pateikimą.
- Viešosioms įstaigoms savivaldybės biudžeto lėšas skirti atsižvelgiant į kitų dalininkų skirtą finansavimą.
- Nustatyti kontrolės priemones, užtikrinančias savalaikį atstovavimą savivaldybei viešųjų įstaigų visuotiniuose dalininkų susirinkimuose.

Veiklos audito rekomendacijas planuojama įgyvendinti 2020 metais. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas: efektyvesnis sprendimų dėl dalyvavimo viešosiose įstaigose priėmimo procesas, siekiant kad savivaldybės tapimas dalininke viešosiose įstaigose, kuriose savivaldybė neturi balsų daugumos, teiktų naudą visuomenei ir užtikrintų efektyvią jų veiklą.

Savivaldybės biudžetinėse įstaigose siekdama įvertinti, ar beviltiškos skolos pripažįstamos ir nurašomos vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, Tarnyba atliko beviltiškų skolų atitikties teisės aktų reikalavimams auditą. Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad Savivaldybėje neužtikrinamas skolų išieškojimas už valstybinės žemės nuomą; Savivaldybės ugdymo įstaigose nenustatytos skolų, susidariusių už patalpų nuomą išieškojimo procedūros; neformaliojo ugdymo įstaigose trūksta kontrolės dėl įsiskolinimų už vaikų ugdymą.

Dėl nustatytų dalykų, siekiant laiku susigrąžinti skolas ir jas pagrįstai įvertinti, Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė:

- Spręsti klausimą dėl įsisenėjusių skolų už valstybinės žemės nuomą išieškojimo.
- Skolas už valstybinės žemės nuomą, atitinkančias Beviltiškų skolų pripažinimo, apskaičiavimo ir nurašymo tvarkos aprašuose numatytus kriterijus, pripažinti beviltiškomis ir jas nurašyti.
- Užtikrinti, kad biudžetinės įstaigos patvirtintų Beviltiškų skolų pripažinimo, apskaičiavimo ir nurašymo tvarkos aprašus.

Tarnyba rekomendacijas teikė ir biudžetinėms įstaigoms, kuriose buvo atliktos audito procedūros. Audito rekomendacijas planuojama įgyvendinti 2020 metais. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas: efektyvesnis skolų valdymas, skolų už suteiktas paslaugas išieškojimas nustatyta tvarka, teisingi duomenys apskaitoje.

Tarnyba, siekdama teisėtumo požiūriu įvertinti, ar faktiškai atliekamos inventorizacijos Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, ar jos atliekamos pagal nustatytą tvarką, ar inventorizacijos teisingai įformintos, Savivaldybės biudžetinėse įstaigose atliko teisėtumo auditą, kurio metu vertino, ar Savivaldybės biudžetinės įstaigos tinkamai pasirengė ir atliko ilgalaikio materialiojo turto (reikšmingiausios įstaigų turto grupės) inventorizacijas – turto patikrinimą ir palyginimą su buhalterinės apskaitos duomenimis. Audito rekomendacijas planuojama įgyvendinti 2020–2021 metais.

Savivaldybės administracijoje Tarnyba nagrinėjo problemas, susijusias su Savivaldybės išduodamais statybos leidimais. Statybų leidimų išdavimas reglamentuojamas Statybos bei Teritorijų planavimo įstatymais, aplinkos ministro įsakymais. Leidimų išdavimo kontrolę vykdo Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos. Savivaldybės darbuotojų, dalyvaujančių statybos leidimų išdavimo procese, pareigos ir funkcijos reglamentuojamos Savivaldybės

vidaus teisės aktais. Tarnyba atliko patikrinimą, ar statybos leidimai išduodami pagal teisės aktų reikalavimus. Atlikus patikrinimą, buvo nustatyta, kad atskirais atvejais, statytojams statybos leidimai buvo išduoti nesilaikant Statybos įstatyme nustatytų terminų; paramos dydžio nustatymas neatitinka paramos teikėjų savanoriškumo principo; nepatvirtinti Paramos socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtrai turtu pasiūlymų vertinimo komisijos nuostatai; nėra nustatytų kriterijų atleidžiant nuo paramos mokėjimo pinigais bei įrengiamos infrastruktūros darbų kiekio ar kainos; nėra patvirtintų įrengiamos infrastruktūros dydžio nustatymo kriterijų, išduodant prisijungimo prie susisiekiimo komunikacijų sąlygas; Savivaldybės teisės aktų registre paskelbtas Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos aprašas, kuriame nurodyti reikalavimai, statybos leidimų išdavimo terminai neatitinka Statybos įstatyme bei kituose statybos norminiuose teisės aktuose, galiojusiuose 2018–2019 metais, nurodytų reikalavimų ir terminų, ir gali klaidinti statytojus; informacinei sistemai „Infostatyba“ trūksta informatyvumo.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė:

- Siekiant, kad parama Savivaldybei būtų teikiama pagal teisės aktų reikalavimus: inicijuoti Savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 20 d. sprendimo Nr. 1-291 „Dėl paramos socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtrai dydžių ir teikimo“ pakeitimą, suderinus jo nuostatas su LR labdaros ir paramos įstatymo nuostatomis; parengti ir patvirtinti Paramos socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtrai turtu pasiūlymų vertinimo komisijos nuostatus bei nustatyti atleidimo nuo paramos teikimo kriterijus.
- Siekiant didesnio aiškumo ir konkretumo, patvirtinti įrengiamos infrastruktūros dydžio nustatymo kriterijus, išduodant prisijungimo prie susisiekiimo komunikacijų sąlygas.
- Siekiant, kad Savivaldybės norminiai teisės aktai būtų informatyvūs ir atitiktų galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, pakeisti 2012 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 30-1512 patvirtintą Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos aprašą.
- Siekiant, kad esama informacinė sistema (toliau – IS) „Infostatyba“ būtų informatyvi ir joje pildomos skiltys atitiktų teisės aktų nuostatas, inicijuoti IS „Infostatyba“ pakeitimus.
- Siekiant, kad statybos leidimai būtų išduodami teisės aktų numatytais terminais, spręsti klausimą dėl žmogiškųjų išteklių statybos leidimų išdavimo srityje didinimo ar perskirstymo.
- Siekiant, kad statybos leidimų išdavimo procesas neužsitęstų, parengti priemonės didinančias statybos leidimų išdavimo procese dalyvaujančių subjektų informatyvumą apie teisės ir norminių aktų reikalavimus, IS „Infostatyba“ pildymo problemas.

Tarnybos rekomendacijos pradėtos įgyvendinti. Rekomendacijoms įgyvendinti Savivaldybės

tarybos Kontrolės komiteto 2019 m. spalio 15 d. protokoliniu sprendimu Savivaldybės administracijai nustatytas terminas – iki 2020 m. sausio 1 d. Nustatytu terminu neįgyvendintos rekomendacijos dėl Savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 20 d. sprendimo Nr. 1-291 „Dėl paramos socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtrai dydžių ir teikimo“ pakeitimo, suderinus jo nuostatas su Labdaros ir paramos įstatymo nuostatomis, inicijavimo; atleidimo nuo paramos teikimo kriterijų nustatymo; įrengiamos infrastruktūros dydžio nustatymo kriterijų patvirtinimo. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas: parama Savivaldybei teikiama pagal teisės aktų reikalavimus; aiškūs patvirtinti įrengiamos infrastruktūros dydžio nustatymo kriterijai, išduodant prisijungimo prie susisiekimo komunikacijų sąlygas; statybos leidimai išduodami teisės aktų nustatytais terminais.

SĮ „Susisiekimo paslaugos“ ir Savivaldybės administracijoje Tarnyba nagrinėjo problemas, susijusias su kompleksinių kelionių aikštelių „Statyk ir važiuok“ (angl. *Park & ride*) tinklo, kurį diegiant siekiama reguliuoti transporto eismo srautus, įrengimo ir plėtros Vilniaus mieste procesus. Nustatytos problemos: pirmajame etape ne visoms aikštelėms įrengti pasirinktos tinkamos vietos; nurodomi skirtingi aikštelių užimtumo duomenys. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu veikiančios aikštelės dar neišsprendžia pagrindinių problemų, dėl kurių jų įrengimas buvo sumanytas, taip pat į tai, kad aikštelių tinklo projektą planuojama plėsti, SĮ „Susisiekimo paslaugos“ buvo siūlyta, nustatant bilieto įkainį, analizuoti kiekvienos atskiros aikštelės užimtumą per ataskaitinį 6 mėnesių laikotarpį ir, atsižvelgiant į tai, nustatyti, peržiūrėti ar keisti joje naudojamo bilieto įkainį, taip pat inicijuoti patvirtintos aikštelių bilietų įkainio nustatymo tvarkos tikslinimą, peržiūrint užimtumo skaičiavimui nustatytą automobilio stovėjimo laiko kriterijų. Atsižvelgusi į Tarnybos siūlymą ir patvirtintą įkainio nustatymo metodiką, SĮ „Susisiekimo paslaugos“ analizuoja „Statyk ir važiuok“ aikštelių užimtumo duomenis.

Siekdama įvertinti, ar VšĮ „Vilniaus miesto parkai“, tenkindama viešuosius interesus, jai priskirtoms funkcijoms atlikti turtą ir lėšas naudoja ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai, Tarnyba atliko įstaigos veiklos auditą. Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad viešoji įstaiga, vykdydama miesto parkų ir kitų gamtinių teritorijų priežiūrą, populiarinimą ir kitą visuomenei naudingą veiklą, numato priemones paslaugoms, reikalingoms tenkinti viešąjį interesą, atlikti, bet tikslams pasiekti neužtikrinamas efektyvus strateginis planavimas, turto valdymas, ekonomiškai lėšų naudojimas bei nesukurtos efektyvios vidaus kontrolės priemonės: viešosios įstaigos veiklos planavimas ir priežiūra turi trūkumų; trūksta atsakingo požiūrio į turto valdymą ir naudojimą; turimi ištekliai ne visada naudojami ekonomiškai ir efektyviai; nesukurtos efektyvios vidaus kontrolės priemonės.

Dėl nustatytų dalykų, siekiant laiku susigrąžinti skolas ir jas pagrįstai įvertinti, Savivaldybės kontrolierius (Tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė: nustatyti viešosios įstaigos veiklos vertinimo kriterijus; inicijuoti viešosios įstaigos 2019–2021 metų strategijos ir metinių veiklos planų parengimą;

įpareigoti viešosios įstaigos vadovą, kad veiklos ataskaitoje būtų vertinamas viešosios įstaigos veiklos ekonominis, socialinis poveikis; spręsti klausimą dėl viešajai įstaigai priskirtų elektros energijos perdavimo (persiuntimo) ir skirstymo funkcijų atsisakymo; patvirtinti atnaujintą viešosios įstaigos struktūrą ir pareigybių sąrašą. Siekiant užtikrinti efektyvų turto valdymą ir naudojimą, ekonomišką ir efektyvų viešosios įstaigos lėšų naudojimą, įstaigos vadovui rekomenduota: parengti 2019–2021 metų veiklos strategiją, ateinančių metų veiklos planą; apdrausti panaudos pagrindais valdomas ir išsinuomotas patalpas; įvertinti patalpų poreikį ir priimti sprendimus dėl patalpų valdymo ir lėšų skyrimo joms išlaikyti; kompensacijas už naudojimąsi asmeniniu transportu nustatyti atsižvelgiant į patvirtintą tarnybinių automobilių išlaikymo išlaidų dydį bei darbuotojų atliekamas tarnybines funkcijas, parengti ir patvirtinti teritorijų tvarkymui skirtos technikos, kuro naudojimo tvarkas, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo tvarką ir kita. Veiklos audito rekomendacijos VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ iš esmės įgyvendintos. Numatomas audito poveikis – efektyvesnė ir ekonomiškesnė įstaigos veikla.

Tarnybos atliktų finansinių auditų rezultatai

Tarnyba, siekdama įvertinti Savivaldybės biudžetinių įstaigų finansų valdymą, vidaus kontrolę patikrinti metinių finansinių ataskaitų rinkinius ir pareikšti nuomonę dėl jų duomenų tikrumo bei teisingumo, 2019 metais atliko BĮ Vilniaus miesto savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro ir BĮ Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo pensiono finansinius auditus.

Įvertinus BĮ Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2018 metų

- finansinių ataskaitų rinkinį, buvo nustatyti įstaigos finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio materialaus turto, atsargų), veiklos rezultatų ataskaitos (pagrindinės veiklos pajamų – finansavimo pajamų iš savivaldybių biudžetų, pagrindinės veiklos kitų paslaugų sąnaudų, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų) duomenų iškraipymai, kuriuos lėmė įstaigos apskaitos politikos trūkumai, viešojo sektoriaus subjektų apskaitą reglamentuojančių VSAFAS nesilaikymas, registruojant ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, ribotos įstaigoje naudojamos apskaitos programos galimybės;
- biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, buvo nustatyti BĮ Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (išlaidų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, kitų išlaidų) duomenų iškraipymai, nes įstaiga nesuplanavusi asignavimų pagal darbdavių socialinės paramos, ūkinio inventoriaus įsigijimo, reprezentacinių išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus, neteisingai darbdavių socialinės paramos išlaidas priskyrė darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms, kurioms panaudotos lėšos neatitiko kasinių išlaidų registrų duomenų. Įstaiga patirtas išlaidas,

priskiriamas ūkinio inventoriaus įsigijimui, reprezentacijai neteisingai priskyrė kitų išlaidų ekonominei klasifikacijai, todėl biudžeto vykdymo ataskaitoje neteisingai nurodė kitas išlaidas.

Visa tai sudarė pagrindą pareikšti sąlyginę nuomonę dėl BĮ Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2018 metų finansinių ataskaitų rinkinio ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų.

Įvertinus BĮ Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo pensiono 2018 metų:

- finansinių ataskaitų rinkinį, buvo nustatyta Finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio materialaus turto, atsargų, per vienus metus gautinų sumų, pinigų ir pinigų ekvivalentų, įsipareigojimų straipsnių), veiklos rezultatų ataskaitos (pagrindinės veiklos sąnaudų straipsnių), pinigų srautų ataskaitos (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidų straipsnio) reikšmingi duomenų iškreipimai ir likučių neatitiktys, nes: išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą priskirti trumpalaikiam turtui, nurodyta atsargų vertė mažesnė nei užregistruota Finansų valdymo ir apskaitos sistemoje, atostogų kaupiniai apskaičiuoti ne pagal galiojusius teisės aktus, neteisingai apskaitoje užregistruotos išieškotinos sumos už padarytą žalą, gautinos sumos užregistruotos nesant apskaitos dokumentų, metų pabaigoje nevertinamas skolų nuvertėjimas, nedetalizuotas kiekvieno globotinio asmenių pinigų likutis, neapskaitomi gryniesi pinigai, skirti kišenpinigiams, nepripažintos sąnaudos, susijusios su padidėjusiais atostogų kaupiniais, Finansinės būklės ataskaitoje ir Didžiojoje knygoje reikšmingai skiriasi likučiai 2018 metų pradžioje.
- biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, buvo nustatyti Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (materialiojo turto paprasto remonto išlaidų, ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidų, darbo užmokesčio, prekių ir paslaugų įsigijimo straipsnių) duomenų iškreipimai, nes įstaiga paprastojo remonto ir materialiojo turto įsigijimo išlaidas neteisingai nurodė ekonominės klasifikacijos straipsniuose, o panaudotos lėšos darbo užmokesčio išlaidoms, prekių ir paslaugų įsigijimui neatitinka užregistruotoms kasinių išlaidų registruose.

Visa tai sudarė pagrindą pareikšti neigiamą nuomonę dėl BĮ Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo pensiono 2018 metų finansinių ataskaitų rinkinio ir sąlyginę nuomonę dėl 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Dėl auditų metu nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) ataskaitose siūlė Savivaldybės įstaigų vadovams spręsti klausimus dėl:

- BĮ Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biurui: Apskaitos politikos tikslinimo; turto pergrupavimo atsižvelgiant į turto pripažinimo kriterijus; turto vertės tikslinimo; pajamų ir

sąnaudų apskaitos; išlaidų poreikių planavimo; kontrolės priemonių nustatymo biudžeto lėšų naudojimo, viešųjų pirkimų planavimo, organizavimo, vykdymo ir sudarytų sandorių vykdymo srityse.

- BĮ Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo pensionui: ilgalaikio turto sąrašų tikslinimo; atsargų registravimo; skolų nuvertėjimo vertinimo; teisingo išieškotinių sumų už padarytą žalą registravimo; atostoginių kaupinių skaičiavimo; tvarkos, reglamentuojančios globotinių lėšų registraciją ir jų panaudojimą, tvirtinimo; inventorizacijos atlikimo; apskaitos politikos ir sąskaitų plano tikslinimo; atsargų, gautinų sumų, išpareigojimų, sąnaudų apskaitos tvarkos aprašų tvirtinimo.

Audito rekomendacijos BĮ Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure ir BĮ Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo pensione iš esmės įgyvendintos. Numatomas audito poveikis – teisingi duomenys finansinėse ataskaitose, lėšų naudojimas teisės aktų nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS TARNYBOS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS, VEIKLOS TOBULINIMO KRYPTYS

Tarnyba 2019 metais įvykdė visas veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis, parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai visas sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių, metinių ataskaitų, turto, įskaitant lėšas, valdymo ir naudojimo, koncesijos sutarties „Daugiafunkcis sveikatinimo, švietimo, kultūros ir užimtumo skatinimo kompleksas“ projekto vertinimo, garantijos suteikimo UAB „Vilniaus apšvietimas“ paskolai gauti Vilniaus gatvių apšvietimo elektros tinklų modernizavimo projektui įgyvendinti.

Tarnybos audito veiklos rezultatai matuojami ir teiktų rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metu gautais duomenimis. Tarnybos pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas buvo stebimas ir vertinamas atliekant auditų planavimą ir kitas užduotis. Kas pusmetį Tarnyboje apibendrinamas rekomendacijų įgyvendinimas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui. Tinkamas teiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina pridėtinę audito vertę, stiprina išorės audito įtaką Savivaldybei, skatina audituojamo subjekto darbuotojų teigiamą požiūrį į kontrolės priemonių, stiprinančių audituojamo subjekto finansų valdymą, tinkamą turto naudojimą, teisingų ataskaitų parengimą.

Tarnybos rekomendacijų įgyvendinimo rezultatai: Tarnyba 2019 metais audituojamiems subjektams iš viso pateikė 74 rekomendacijas, iš jų 57 rekomendacijos visiškai įgyvendintos arba įgyvendinamos, 12 rekomendacijų nesuėję rekomendacijai įgyvendinti nustatyti terminai, 5 rekomendacijos neįgyvendintos (dėl socialinių paslaugų plano rodiklių; dėl informacijos apie

Savivaldybės teritorijoje gyvenančius senyvo amžiaus asmenis analizės ir vertinimo, siekiant didinti socialinių paslaugų prieinamumą; Savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 20 d. sprendimo Nr. 1-291 „Dėl paramos socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtrai dydžių ir teikimo“ pakeitimo, suderinus jo nuostatas su Labdaros ir paramos įstatymo nuostatomis, inicijavimo; atleidimo nuo paramos teikimo kriterijų nustatymo; įrengiamos infrastruktūros dydžio nustatymo kriterijų patvirtinimo, išduodant prisijungimo prie susisiekimo komunikacijų sąlygas; teisingo išankstinių apmokėjimų sumų apskaitymo Savivaldybės administracijos finansinėse ataskaitose). Eliminavus rekomendacijas, kurioms nepasibaigęs įgyvendinimo terminas, nustatyta, kad įgyvendinta arba įgyvendinama 92 proc. Tarybos teiktų rekomendacijų.

Tarybos artimiausio laikotarpio veiklos tobulinimo kryptys: siekiant efektyvaus audito atlikimo plėtoti bendradarbiavimą su Valstybės kontrole; siekiant audito veiksmingumo kaip prioritetines vertinimo sritis numatyti Savivaldybės turto valdymo ir naudojimo efektyvumo bei rezultatyvumo veiklos auditą, Savivaldybės biudžeto projekto vertinimą, Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo efektyvumą; siekiant audito kokybės, tobulinti darbuotojų kvalifikaciją Tarptautinių audito standartų taikymo srityje. Šiems tikslams pasiekti bendradarbiaujama su Valstybės kontrole, Europos regionų išorės audito institucijų organizacija.
